

БЕОГРАД - На данашњи дан 1882. године кнез Милан Обреновић прогласио је Србију краљевином и себе краљем. Кнез је постао 1868. после убиства кнеза Михаила, а власт је преузео од намесника 1872. Краљ Милан остаће упамћен као први српски краљ "после Косова", као и по успешним реформама које ће имати дугорочне последице, попут врло успешне реформе војске, као и опште убрзане европеизације Србије, али и потезима попут Тајне конвенције са Аустроугарском или гушења Тимочке буне.

Данас је субота, 6. март, 65. дан 2021. године. До краја године има 300 дана.

1475- Рођен је италијански вајар, сликар, архитекта и писац Микеланђело Буонароти, један од највећих уметника ренесансе. У камену је клесао савршене пропорције људског тела. У Сикстинској капели у Ватикану осликао је призоре из Старог завета, укључујући огромни "Страшни суд". Саградио је Лоренцову библиотеку у Фиренци, у Риму је пројектовао трг Камподиљо, довршио је палату Фарнезе и радио на цркви Светог Петра. Писао је стихове ("Сонети", "Мадригали"). Скулптуре: "Давид", "Мојсије", "Робови", "Јутро", "Вече", "Дан", "Ноћ", "Пијета".

1480- У Толеду је потписан споразум којим је Шпанија признала португалско освајање Марока, а Португал се одрекао претензија према Канарским острвима.

1619- Рођен је француски писац Сирано де Бержерак, чија су дела комбинација политичке сатире и фантазије. Тешко је рањен 1640. због чега је напустио војску, у којој

се истакао као изузетан мачевалац. Веома смео и слободан дух, бујне маште, писао је песме, написао је по једну комедију и трагедију, али је најпознатији по делу "Други свет", где је описивао путовање на Месец и Сунце. Едмон Ростан овековечио га је у херојској комедији "Сирано де Бержерак", створивши од њега симбол ретке душевности и необичног ума.

1836- Трупe под командом председника Мексика генерала Антонија Лопеса де Санта Ане заузеле су тврђаву Аламо у Тексасу и побиле све браниоце, укључујући Дејвија Крокета.

1900- Умро је немачки инжењер Готлиб Вилхелм Дајмлер, који је 1883. конструисао први аутомобилски бензински мотор. Тај мотор је омогућавао брзину возила од 18 километара на час. Основао је 1890. компанију "Дајмлер Моторен-Гезелшафт", која се 26 година после његове смрти ујединила с фабриком Карла Бенца у компанију "Дајмлер-Бенц", произвођача престижних аутомобила "мерцедес".

1926- Рођен је пољски филмски режисер Анџеј Вајда, утемељитељ субјективног реализма. Главни је представник "црног таласа" пољског филма педесетих година 20. века. Филмови: "Генерација", "Канал", "Пепео и дијамант", "Лотна", "Самсон", "Прах", "Свадба", "Обећана земља", "Човек од мрамора", "Госпођице из Вилка", "Диригент", "Човек од гвожђа", "Дантон", "Једна немачка љубав".

1930- Умро је немачки адмирал Алфред фон Тирпиц, који је као министар морнарице од 1897. до 1916. одлучујуће допринео изградњи моћне ратне флоте Немачке. Ратну морнарицу градио је ради обрачуна с Великом Британијом. Уз одлучну подршку цара Вилхелма II у Првом светском рату изазвао је неограничени подморнички рат, укључујући потапање трговачких бродова. Написао је мемоаре - "Сећања".

1941- Крунски савет је, после огромних притисака, одлучио да Југославија приступи Тројном пакту, под условом да јој Немачка и Италија гарантују неповредивост територије.

1944- Полетевши из ваздухопловних база у Великој Британији, 658 америчких бомбардера је у Другом светском рату започело даноноћно бомбардовање Берлина.

1945- Умрла је српска сликарка Милена Павловић Барили, уметник рафиниране културе. Сликала је у надреалистичком маниру. Завршила је Уметничку школу у Београду, студирала у Минхену, живела у Риму и Паризу. У САД је отишла 1939, где је била илустратор модног часописа "Вог" и сценограф и костимограф у њујоршким позориштима. Од последица пада с коња умрла је у Њујорку у 36. години живота.

1949- Радио Београд је први пут емитовао хумористичку емисију "Весело вече", која се показала као ретко дуговечна, емитована је у континуитету чак 60 година.

1950- Умро је француски државник Албер Лебрен, председник Француске од 1932. до 1940. Као последњи председник Треће републике, након што је нацистичка Немачка окупирала Француску у Другом светском рату, приморан је да власт преда влади маршала Петена.

1953- Георгиј Маљенков је после смрти Стаљина постао совјетски председник владе и први секретар Комунистичке партије.

1957- Бивше британске колоније Златна Обала и Тоголанд (британски део негдашњег немачког Тогоа) уједињене су, под вођством Кваме Нкрумаха у државу под називом Гана, која је стекла независност у оквиру Комонвелта, чиме је почео талас деколонизације у Африци.

1965- Министарство одбране САД саопштило је да ће у Јужни Вијетнам пребацити 3.500 marinaца, чиме је почело отворено америчко војно ангажовање у тој земљи.

1967- Умро је мађарски композитор Золтан Кодал, уз Белу Бартока најзначајнији мађарски музички стваралац 20. века, у чијим делима је препознатљива мелодика и ритам народне музике. Написао је студије о мађарском музичком фолклору и издао збирке народних песама. Дела: кантата "Псалмус хунгарицус", сценска музика "Хари Јанош", оркестарско дело "Игре из Галанте".

1970- Из Комунистичке партије Чехословачке искључен је њен бивши лидер Александер Дубчек.

1973- Умрла је америчка књижевница Перл Бак, добитница Нобелове награде за књижевност 1938. Аутор је серије дела из живота Кине. Писала је и књиге за децу као и есеје. Као ћерка мисионара дуго је живела у Кини. После Другог светског рата основала је фондацију "Перл Бак" за помоћ деци америчких војника који су служили у Азији. Фондацији је 1967. завештала највећи део прихода од књига - више од седам милиона долара. Дела: романи "Добра земља", "Синови", "Змајево семе", "Растурени дом", "Мајка", "Изгнанство", "То поносно срце", "Обећање", "Павиљон жена", "Божур", "Скривени цвет".

1980- Француска књижевница белгијског порекла Маргерит Јурсенар постала је прва жена члан Француске академије.

1988- Британски командоси, припадници елитне јединице САС, у Гибралтару су убили тројицу терориста Ирске републиканске армије.

1994- Умрла је грчка глумица Мелина Меркури, веома ангажована шездесетих година 20. века у борби против војне хунте, потом министар културе у влади грчких социјалиста. Филмови: "Стела", "Онај који мора да умре", "Циганин и џентлмен", "Никад недељом", "Федра", "Победници", "Једном није довољно", "Маја и Брендa", "Лизистрата", "Слатка птица младости", аутобиографија "Ја сам рођена Гркиња".

1996- У сарајевско предграђе Хаџићи, које је према Дејтонском споразуму припало муслиманско-хрватској федерацији, ушли су муслимани и Хрвати, пошто су га претходно напустили Срби.

1999- На северу Камбоџе уз границу с Тајландом ухапшен је Та Мок, последњи од вођа маоистичког герилског покрета "Црвених Кмера", који су током четворогодишње страховладе Камбоџом у другој половини седамдесетих година 20. века побили између милион и два милиона људи.

2000- Вршилац дужности председника Русије Владимир Путин није искључио могућност да Русија једног дана постане чланица НАТО, под условом да се "на Русију гледа као на равноправног партнера", нагласивши да за његову земљу "изолационизам није опција".

2002- Умрла је српска сликарка Вера Божичковић Поповић. Студирала је на београдској Ликовној академији у класи Марка Челебоновића, где је дипломирала 1951. Са групом колега са Академије била је оснивач познате неформалне "Задарске групе" која је одиграла превратничку улогу у модерном југословенском сликарству. Божичковић-Поповић је била међу водећим сликарима енформела у српском сликарству чему је остала верна до краја. Бавила се и сценографијом, таписеријом и цртежом.

2003- Авион типа "Боинг 737-200" националне алжирске авиокомпаније "Ер алжери" срушио се убрзо по полетању са аеродрома Таманрасет, при чему су погинуле 102 особе, путници и чланови посаде.

2005- Умро је амерички научник Ханс Бате, добитник Нобелове награде за физику (1967) и један од твораца атомске бомбе.

2006- Почело је суђење Закарији Мусауи (38), у окружном суду у Вирџинији, једином човеку који је у САД оптужен за директну везу са терористичким нападима на Њујорк и Вашингтон 11. септембра 2001. године. У време напада био је у затвору, али је слагао инспекторе и тако их спречио да на време открију заверу. Мусауи је шокирао пороту кад је 28. марта на суђењу рекао да је требало да управља петим авионом чија је мета била Бела кућа.

2007- Умро је српски писац и режисер Милан Вукотић, творац алтернативног "Театра лево". Вукотић је више година водио дечји забавни камп Апелхоф у Аустрији где је и умро. Аутор је десетак дечјих романа, који су доживели међународни успех, а на српском језику, у издању Креативног центра, објављени су "Загонетни иксилон" и "Тринаести језик".

2007- У два снажна земљотреса, који су погодили индонежанско острво Суматру, погинуло је најмање 70 људи. Епицентар земљотреса, који се осетио и у Малезији и Сингапуру, био је на око 50 километара од града Паданга на Суматри.

2007- Најмање 100 ирачких шиита ходочасника је погинуло, а 160 је рањено у два самоубилачка напада експлозивом у граду Хила, око 95 километара јужно од Багдада.

2007- Умро је Жан Бодријар, француски филозоф, постмодернист и постструктуралист. Најпознатији је по стварању појма "хиперстварност". Посебно је био критичан према потрошачкој култури савремених САД. Писао је о бомбардовању Србије 1999. године, као о "дволичном рату". Најпознатије његово дело је "Заборавити Фукоа" објављено 1977. Последње од 20 дела колико је написао, је "Кул сећања", објављено 2005.

2007- Ирачка сунитска побуњеничка група "Исламска држава у Ираку", повезана са Ал Каидом, извела је акцију упада у затвор Бадуш, у близини ирачког града Мосула, одакле је ослобођено 150 затвореника. Полиција је успела да пронађе и поново ухапси 47 затвореника.

2008- У два бомбашка напада у центру Багдада, најмање 55 људи је погинуло, а око 130 је рањено. Нагазна мина експлодирала је у трговачкој зони у градском округу Карада, а убрзо затим, пошто су се ирачке снаге безбедности појавиле на месту напада и окупили се пролазници, бомбаш самоубица дигао се у ваздух.

2014- Врховни совјет (скупштина) Крима донео је начелну одлуку о ступању те аутономне републике у састав Руске Федерације.

(Танјуг)